

Mobilitas 3.0 tegevuse „ERC grandi taotlemise edukuse tõstmine“ toetuse taotlemise ja menetlemise kord

1 REGULEERIMISALA, VASTUTUS

- 1.1 Käesoleva korraga kehtestatakse programmi „Teadus- ja arendustegevuse rahvusvahelistumise ning rahvusvahelisel teadmusturul osalemise toetamine“ ehk Mobilitas 3.0 (*edaspidi* programm) tegevuse „ERC grandi taotlemise edukuse tõstmine“ toetuse (*edaspidi* ka toetus) taotlemise, määramise, eraldamise ja aruandluse tingimused ja kord.
- 1.2 Sihtasutus Eesti Teadusagentuur (*edaspidi* ka teadusagentuur) juhindub oma tegevuses käesolevast korrast ning Haridus- ja Teadusministeeriumi suunistest.
- 1.3 Käesoleva korra koostamist ja täiendamist ning selles sätestatud toetuse eraldamist koordineerib teadusagentuuri teadus- ja arendustegevuse rahastamise osakond.
- 1.4 Käesolevas korras reguleerimata küsimustes on teadusagentuuril õigus langetada kaalutletud otsuseid, kaasates vajadusel eksperte.

2 TOETUSE EESMÄRK JA ÜLDISED PÕHIMÕTTED

- 2.1 Toetuse eesmärk on suurendada Euroopa Teadusnõukogu (*edaspidi* ERC) grandi hoidjate arvu ning motiveerida edukaid taotlejaid taas esitama ERC grandi taotlus Euroopa Teadusnõukogule.
- 2.2 Toetatakse eelnevalt ERC grandi taotluse esitanud, kuid ERC-lt negatiivse rahastusotsuse saanud teadlasi.
- 2.3 Toetus on mõeldud iseseisva uurimisprojekti täitmiseks ning sellest teiste uurimisprojektide omafinantseeringu katmine ei ole lubatud.
- 2.4 Toetatav projekt peab panustama vähemalt ühte „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse arengukavas 2021-2035“ (*edaspidi* TAIE arengukava) defineeritud nutika spetsialiseerumise valdkonda. Teadusagentuur kontrollib projekti panust nutika spetsialiseerumise valdkondadesse, seose puudumisel toetust ei eraldata.

3 MÕISTED

Eesti nutika spetsialiseerumise valdkonnad - ettevõtluse ja majandusliku potentsiaaliga TAIE arengukava fookusvaldkonnad, milleks on: digilahendused igas eluvaldkonnas; tervisetehnoloogiad ja -teenused; kohalike ressursside väärimine; nutikad ja kestlikud energialahendused.

Elluviija - käesoleva korraga reguleeritud tegevuse elluviija on teadusagentuur (*edaspidi* läbivalt elluviija).

Euroopa Teadusnõukogu (European Research Council, *edaspidi* ERC) – Euroopa Liidu teaduse rahastusasutus, mis toetab eesliniteadust ning uudse ja innovaatilise lähenemisega värskeid teaduslikke mõtteid uutes teadusvaldkondades. ERC missiooniks on toetada tipptasemel

teadust Euroopas, selle eesmärgi täitmiseks annab Teadusnõukogu välja viit tüüpi grante, mis on avatud kõigi teadusvaldkondade teadlastele ning mille ainukeseks hindamiskriteeriumiks on teaduslik tiptase.

ERC grant – ERC poolt välja antav grant, mis on avatud kõigi teadusvaldkondade teadlastele ning mille ainukeseks hindamiskriteeriumiks on teaduslik tiptase. Kokku annab ERC välja viit tüüpi grante (alustava teadlase grant (StG), iseseisvuse saavutanud tippteadlase grant (CoG), kogenud teadlase grant (AdG), sünergia grant (SyG), ning grant teadustulemuste innovatsiooni- ja turupotentsiaali uurimiseks (proof of concept)). Käesoleva korraga toetatakse esimest nelja granditüüpi taotlenud teadlasi. Grandi saamisel on ainukeseks hindamiskriteeriumiks teaduslik tiptase.

„ERC grandit taotlemise edukuse tõstmise“ toetus (edaspidi toetus) – käesoleva korraga reguleeritud ning selle alusel makstav toetus, et teadlane saaks taasesitada oma ERC grandit taotluse.

Toetuse taotleja ehk asutus – Eestis registreeritud teadus- ja arendusasutus, kõrgkool või Eestis tegutsev era- või avaliku sektori asutus, kus vastutav täitja töötab toetuse kasutamise ajal.

Vastutav täitja – ERC grantit taotlenud teadlane, kes on toetust taotleva asutuse töötaja, kes viib uurimisprojekti ellu ning kellele asutus käesoleva korraga reguleeritud toetust taotleb.

Täitja(d) – isik(ud), kelle töö on taotluses esitatud projektiga sisuliselt seotud ning kes moodustavad vastutava täitja uurimisrühma.

4 TOETUSE ABIKÕLBIKKUSE PERIOOD JA KESTUS

- 4.1 Toetust saab kasutada vahemikus 1. jaanuar 2023 kuni 31. detsember 2028.
- 4.2 Toetust antakse ühe projekti kohta kuni 1,5 aastaks, kuid mitte kauem kui ERC projekti alguseni, juhul kui kordustaotlus saab positiivse rahastusotsuse.

5 NÕUDED TOETUSE TAOTLEJALE JA VASTUTAVALE TÄITJALE

- 5.1 Toetuse taotleja võib toetust taotleda vastutavale täitjale ehk teadlasele, kes on ERC grandit taotlusvoorus jõudnud teise hindamisvooru (sünergia grandit puhul jõudnud kolmandasse hindamisvooru) ning saanud lõpphindeks „A“, kuid saanud negatiivse rahastusotsuse.
- 5.2 Toetus on suunatud uurimisprojekti parendamiseks eesmärgiga esitada see täiendatult järgmises ERC grandit taotlusvoorus.
- 5.3 Vastutavat täitjat pärast toetuse taotluse esitamist muuta ei saa.
- 5.4 Vastutav täitja kohustub alates esimese ERC grandit taotluse voorst esitama uue ERC grandit taotluse järgneva kahe aasta jooksul, kui taotletakse sama tüüpi grantit või kolme aasta jooksul, kui taotletakse erinevat tüüpi grantit.
- 5.5 Toetuse taotleja saab punktis 4.1. nimetatud perioodi jooksul ühe vastutava täitja kohta toetust taotleda kuni kaks korda.
- 5.6 Taotleja tagab vastutavale täitjale ja täitja(te)le projekti täitmiseks vajaliku töökeskkonna (sh tööruumid, haldus- ja tugistruktuurid jms) olemasolu.

6 TOETUSE TAOTLEMINE

- 6.1 Taotluste esitamine toimub jooksvalt.

- 6.2 Toetuse taotlemiseks esitab taotleja elluviijale e-kirja teel sooviavalduse, sh info vastutavast täitjast, mille elluviija registreerib dokumendihaldussüsteemis.
- 6.3 Elluviija avab hiljemalt viis tööpäeva pärast punktis 6.2. nimetatud e-kirja kättesaamist Eesti Teadusinfosüsteemi (*edaspidi* ETIS) kaudu toetuse taotlusvormi.
- 6.4 Taotleja koostab koostöös vastutava täitjaga toetuse taotluse, mille esitab elluviijale ETIS-e kaudu.
- 6.5 Toetuse taotlus esitatakse eesti või inglise keeles.
- 6.6 Toetuse taotluses märgitakse:
 - 6.6.1 projekti nimetus eesti ja inglise keeles;
 - 6.6.2 asutus;
 - 6.6.3 teadus- ja arendustegevuse valdkond;
 - 6.6.4 vastutav täitja ja projekti täitjate nimed, ametikohad taotluse esitamise ajal ja selle rahuldamisel;
 - 6.6.5 toetuse kasutamise periood;
 - 6.6.6 lühikokkuvõtte eesti ja inglise keeles;
 - 6.6.7 projekti põhieesmärgid, tulemused, mõju, seos mitterahastatud ERC grandide taotlusega ning uue ERC grandide ettevalmistamisega, sh millist tüüpi ERC grantide taotlema soovitakse;
 - 6.6.8 eeldatavad tulemused ning tegevus- ja ajakava;
 - 6.6.9 projekti eelarve;
 - 6.6.10 selgitus, kuidas järgitakse eetikanõudeid uurimistöös elluviimisel ja kas uurimistöös tegemiseks on olemas või vajalik asjaomase eetikakomitee luba;
 - 6.6.11 selgitus, millised andmed projekti käigus tekivad ning kuidas neid hallatakse;
 - 6.6.12 juhul, kui uurimistööl on puutumus Nagoya protokolliga, selgitus, missugust geneetilist materjali kasutatakse ning kas on olemas või vajalik hoolsuskohustust puudutav deklaratsioon;
 - 6.6.13 projekti panus nutika spetsialiseerumise valdkondadesse.
- 6.7 Taotlusele lisatakse mitterahastatud ERC grandide taotluse hindamisraport.
- 6.8 Kui taotleja või vastutav täitja on taotluses sisalduvale projektile või selle osadele tegevustele taotlenud toetust samal ajal mitmest meetmest või muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest, peab taotleja esitama sellekohase teabe.
- 6.9 Juhul, kui taotletav toetus on käsitatav riigiabina (toetust taotleb evalveerimata teadus- ja arendusasutus, eraõiguslik kõrgkool või ettevõtte ning seda kasutatakse mh majandustegevuseks), tuleb taotlemisel täita riigiabi vorm. Taotleja peab taotluses lisainformatsioonina esitama teabe asjaomasel vormil, kas toetust taotletakse üldise grupierandi määruse alusel või vähese tähtsusega abina. Kui toetust taotletakse üldise grupierandi määruse alusel, sõltub toetuse määr määruse artiklis 25 sätestatud tingimustest ja taotlus peab olema esitatud enne tegevustega alustamist. Taotleja peab teada andma, kas projektis viiakse läbi alus- või rakendusuuringuid.
- 6.10 Elluviijal on õigus nõuda vastutavalt täitjalt või toetuse taotlejalt täiendavaid andmeid ja dokumente.

7 TOETUSE EELARVE JA HÜVITATAVATE KULUDE MAHT

- 7.1 Toetust makstakse ühikuhinna alusel.
- 7.2 Toetuse ühikuhind sõltub samal ajal kehtivast ja välja antavast riigieelarvelisest personaalse

- uurimistoetuse stardigrandi (PSG) III taseme mahust ja selle arvutamise meetodikast.¹
- 7.3 Ühikuhind ehk fikseeritud grandide maht põhineb teadusagentuuri juhatuse iga-aastaselt kinnitaval „Granditaotluse eelarve koostamise juhendil“.
 - 7.4 Ühikuhind sisaldab asutuse juurde tööle võetud vastutava täitja ja täitjate töötasu palgafondi (personalikulud), teadustöö kulu ning üldkulu:
 - 7.4.1 töötasu palgafond sisaldab töötasu, kõiki riiklikke makse, makseid ja seadusest tulenevaid hüvitusi;
 - 7.4.2 teadustöö kulud on sisse ostetavad teadus- ja arendusteenused, uurimisprojekti täitmisel saadud teadus- ja arendustegevuse tulemuste (avatud) publitseerimise ja populariseerimisega ning intellektuaalomandi kaitsmisega seotud kulud ning muud teadustöö läbiviimiseks vajalikud kulud lähtuvalt uurimisprojekti eripärast;
 - 7.4.3 üldkulu moodustab 25% punktide 7.4.1. ja 7.4.2. kulude summast.
 - 7.5 Ühikuhinda ei arvestata lühema perioodi kui ühe kuu eest.
 - 7.6 Ühikuhinna maksmise aluseks on asutuse poolt esitatud tõend, et vastutav täitja töötab toetuse perioodil täistööajaga töölepingu alusel toetuse taotleja juures. Tõend sisaldab vastutava täitja nime ning asutuse juures töötamise perioodi.
 - 7.7 Toetuse taotleja tagab omafinantseeringu, mis on 14% kogu ühikuhinnast.

8 TAOTLUSTE MENETLEMINE

- 8.1 Toetuse taotlusi menetleb elluviija.
- 8.2 Toetuse taotluste menetluskeskkonnaks on ETIS. Taotluse esitamine ja suhtlus taotlejaga toimub ETIS-es. ETIS-e kaudu edastatakse menetlemise käigus tehtud otsused, sh taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsus. Taotluse osapooled on kohustatud jälgima teateid ETIS-es regulaarselt ning hoidma oma kontaktandmed ajakohased.
- 8.3 Taotluse menetlemine koosneb järgmistest etappidest:
 - 8.3.1 taotluse registreerimine;
 - 8.3.2 taotluse tehniline kontroll, mille käigus kontrollitakse taotluse, taotleja, vastutava täitja ja täitja(te) vastavust käesolevas korras kehtestatud nõuetele ning projekti panust nutika spetsialiseerumise valdkondadele;
 - 8.3.3 taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsustamine.
- 8.4 Taotluse teaduslikku taset ei hinnata.
- 8.5 Elluviija moodustab komisjoni, kes kontrollib projekti panust nutika spetsialiseerumise valdkondadesse.
- 8.6 Kui taotluses esinevad vormilised ebatäpsused, mida on võimalik ilma taotlust sisuliselt muutmata kõrvaldada, määrab elluviija selleks kuni kümne tööpäeva pikkuse tähtaja.
- 8.7 Elluviija kontrollib taotlustes teaduseetika põhimõtete järgimist ning andmehaldusplaani olemasolu.
- 8.8 Taotluse, taotleja, vastutava täitja või täitja(te) nõuetele mittevastavaks tunnistamise korral teeb elluviija taotluse rahuldamata jätmise otsuse.
- 8.9 Nõuetele vastavad taotlused rahuldatakse esitamise järjekorras kuni toetuse andmiseks eraldatud vahendite lõppemiseni.

¹ 2023. aastal on ETAG juhatuse käskkirjaga kinnitatud PSG III taseme määr 110 000 eurot aastas ehk 9166,7 eurot kuus. 23.01.2023. kinnitatud „Granditaotluse eelarve koostamise juhendi“ punkt 2.5 järgi jagunes PSG III maht järgmiselt: 88 000 eurot otsene kulu ning 22 000 eurot üldkulu.

- 8.10 Elluviija võib toetuse rahuldamise otsuses kirjeldada tingimused, mida asutus ja/või vastutav täitja on kohustatud toetuse saamisel täitma, sh teaduseetika ja andmehaldusega seotud tagasiside.
- 8.11 Valeandmete, loomevarguse või petturluse ilmnemisel on elluviijal õigus taotluse menetlemine lõpetada ja jätta taotlus läbi vaatamata.

9 TAOTLUSE RAHULDAMISE OTSUSTAMINE

- 9.1 Elluviija teeb otsuse:
- 9.1.1 rahuldada taotlus ja määrata toetus;
 - 9.1.2 mitte rahuldada taotlust.
- 9.2 Taotlejale ja vastutavale täitjale edastatakse taotluse kohta tehtud otsus kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates, läbi ETIS keskkonna.
- 9.3 Enne taotluse mitterahuldamise otsuse tegemist annab elluviija taotlejale võimaluse esitada kirjalik arvamus ja vastuväited otsuse kohta elluviija määratud tähtajaks (ärakuulamine). Ärakuulamise käigus hinnatakse menetlusreeglite järgimist ning kontrollitakse võimalikke faktivigu.
- 9.4 Punktis 9.1 nimetatud otsuse teeb elluviija juhatuse käskkirjaga, määrates taotluse rahuldamise korral otsuses ära toetuse kasutamise perioodi ja eelarve.

10 TOETUSE ERALDAMINE

- 10.1 Elluviija sõlmib toetuse taotleja ja vastutava täitjaga kolmepoolse toetuslepingu (*edaspidi* toetusleping), milles on ära toodud osapoolte vastastikused õigused, kohustused ja vastutus.
- 10.2 Toetus eraldatakse taotlejale, kellel on kohustus võimaldada vastutaval täitjale kasutada eraldatud toetust ERC grandi taotlemise toetuse projekti täitmiseks kooskõlas taotlusega.
- 10.3 Toetuse eraldamine toimub vastavalt toetuslepingus ja selle lisas sätestatud tingimustele.
- 10.4 Toetuse eraldamise korral sõlmib taotleja vastutava täitjaga töölepingu projekti täitmiseks, juhul kui enne toetuse eraldamist nende vahel tööleping puudub, või muudab vastavalt olemasolevat töölepingut.
- 10.5 Vastutav täitja esitab elluviijale projekti esimese kuue kuu jooksul andmehaldusplaani.

11 PROJEKTI AJUTINE PEATAMINE

- 11.1 Projekti ajutist peatamist saab taotleda vastutav täitja ema-, isa- või vanemapuhkuse, kaitseväeteenistuse, raske haiguse või muu erakorralise asjaolu puhul, mille tõttu osutub projekti täitmine võimatuks või on olulisel määral raskendatud.
- 11.2 Projekti täitmist saab ajutiselt peatada asutuse ja toetuse kasutaja ühise põhjendatud avalduse alusel, mis tuleb esitada elluviijale.
- 11.3 Projekti lõpptähtpäev lükkub peatatud aja võrra edasi, kuid mitte kaugemale kui punktis 4.1. nimetatud tähtaeg.
- 11.4 Projekti ajutise peatamise perioodiks peatub toetusleping.

12 TOETUSE LÕPPEMINE

- 12.1 Toetus lõpeb toetuse perioodi lõpptähtajal või ennetähtaegselt ERC projekti algamisel, juhul kui kordustaotlus saab positiivse rahastusotsuse.
- 12.2 Kõik toetusest rahastatavad tegevused peavad olema lõppenud projekti lõpptähtajaks.

13 TOETUSE ENNETÄHEAEGNE LÕPETAMINE

- 13.1 Elluviija on õigus tunnistada taotluse rahuldamise või jätkamise otsus kehtetuks ja lõpetada toetusleping, kui:
- 13.1.1 esineb perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldistes tingimustes § 14 esinev alus;
 - 13.1.2 toetuse taotleja või vastutav täitja on esitanud vastava taotluse;
 - 13.1.3 toetuse taotleja või vastutav täitja on olulisel määral rikkunud käesolevas korras või toetuslepingus sätestatud nõudeid;
 - 13.1.4 vastutav täitja ei ole võimeline toetust kasutama (vastutava täitja surm, raske haigus, siirdumine teisele tööle või muud olulised ja põhjendatud asjaolud);
 - 13.1.5 toetuse taotleja või vastutav täitja on esitanud tahtlikult valeandmeid või on projektiga seotud tegevustes ilmnenu loomevargus või petturlus;
 - 13.1.6 esinevad muud olulised ja põhjendatud asjaolud.
- 13.2 Enne toetuse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist või toetuslepingu lõpetamist annab elluviija toetuse taotlejale ja vastutavale täitjale võimaluse esitada kirjalikult oma seisukohad.
- 13.3 Pärast toetuslepingu lõpetamist on asutus kohustatud kasutamata toetuse osa elluviijale tagasi maksma. Vastutav täitja koos asutusega on kohustatud esitama lõpparuande vastavalt käesoleva korra punktile 14.
- 13.4 Kui taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse kehtetuks tagasiulatuvalt, võib elluviija asutuselt eraldatud toetuse tagasi nõuda.

14 ARUANDLUS

- 14.1 Projekti esimese aasta lõppedes esitab vastutav täitja elluviijale vabas vormis lühiülevaate projekti tegevuskava täitmisest.
- 14.2 Vastutav täitja koos asutusega koostavad hiljemalt kahe kalendrikuu jooksul pärast toetuse perioodi lõppu aruande ja asutus esitab selle ETISE kaudu elluviijale.
- 14.3 Lõpparuandes näidatakse:
- 14.3.1 projekti tulemused (sh projekti täitmise tulemusel avaldatud ja grandile viitavate publikatsioonide terviktekstid ning tööstusomandid) vastavalt taotluses esitatud eesmärkidele;
 - 14.3.2 toetuse kasutamise aruanne vastavalt taotluses esitatud tegevuskavale;
 - 14.3.3 vastutava täitja hinnang, kuidas toetus aitas ERC grandit taotluse taasesitamisel;
 - 14.3.4 juhul, kui uurimistööl oli puutumus Nagoya protokolliga, hoolsuskohustust puudutav deklaratsioon;
 - 14.3.5 toetuse eraldamisel punkti 8.10 alusel seatud tingimuste täitmine;
 - 14.3.6 vajadusel muud ETISE lõpparuandevormis küsitud projekti tutvustamiseks vajalikud materjalid.
- 14.4 Elluviija võib nõuda taotlejalt ja vastutavalt täitjale selgitusi ja lisadokumente esitatud andmete kohta, kui ta leiab, et toetuse aruanne ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisainformatsiooni. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse toetuse aruanne tähtaegselt esitatuks.
- 14.5 Lisateabe küsimisel või lõpparuandes esinevate puuduste kõrvaldamiseks määrab elluviija kuni 10-tööpäevase tähtaja.

15 PROJEKTI TULEMUSTE AVALIKUSTAMINE

- 15.1 Toetuse tulemusena avaldatud ja toetusele viitavate publikatsioonide terviktekstid teeb toetuse taotleja avalikkusele ETIS-e kaudu vabalt kättesaadavaks, kui publitseerimise, autoriõiguse või intellektuaalomandi kaitsmise tingimused ei sätesta teisiti.
- 15.2 Toetuse tulemuste publitseerimisel märgitakse selles finantseerimine Euroopa Regionaalarengu Fondist ja Mobilitas 3.0 tegevus „ERC grandi taotlemise edukuse tõstmine“ projekti number. Publikatsioonid, milles puuduvad nimetatud märked, lõpparuandes arvesse ei lähe.
- 15.3 Juhul, kui teaduskirjastus piirab publikatsioonidele juurdepääsu ajaliselt, teeb toetuse taotleja projekti täitmise tulemusena valminud publikatsioonide terviktekstid avalikkusele vabalt kättesaadavaks pärast piirangu lõppemist.

16 KONTROLL JA TOETUSE TAGASINÕUDMINE

- 16.1 Mittesihotstarbeliselt kasutatud toetuse korral võib elluviija nõuda toetuse taotlejalt tagasi. Mittesihotstarbeliseks toetuse kasutamiseks loetakse ka olukorda, kui vastutav täitja ei esita punktis 5.4 esitatud taotlusvoorude jooksul ERC grandi taotlust (välja arvatud kui ERC grandi taotlus ei ole esitatud vastutavast täitjast mitte sõltuvatest põhjustest).
- 16.2 Asutus on kohustatud võimaldama elluviijal või tema volitatud isikul viia läbi toetuse kasutamise kontrolli ning osutama selleks igakülgset abi, sh võimaldama esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks viibida toetuse taotleja ruumides ja territooriumil, samuti esitama kõik nõutud dokumendid.